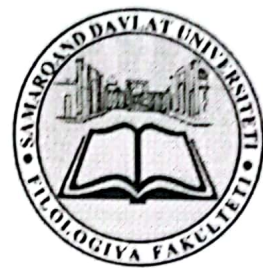

ВАЗОРАТИ ТАЪЛИМИ ОЛЙ, ФАН ВА
ИНОВАТСИЯҲОИ РЕСПУБЛИКАИ
ЎЗБЕКИСТОН

ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ
САМАРҚАНД БА НОМИ ШАРОФ РАШИДОВ

Ба рўйхат гирифта шуд:

№ ДБ-60230100-3.03

« 2 » 10 соли 2024

“ТАСДИҚ МЕНАМОЯМ”

Ректори ИДС

Р.И.Халмуратов

соли 2024

ДАСТУРИ ТАЪЛИМИЙ
аз фанни
МЕТОДИКАИ ТАЪЛИМИ ЗАБОН ВА АДАБИЁТИ ТОЧИК

Соҳаи дониш:	200 000	- Соҳаи санъат ва фанҳои гуманитарӣ
Соҳаи таълим:	230 000	-Забонҳо
Равиши таълим:	60230100	-Филология ва омӯзиши забонҳо (забони тоҷикӣ)

Коди фан/ модул ТТАО'М1506		Соли хониш 2026-2027	Семестри V	ECTS – Кредитҳо 6	
Коди фан/ модул Маҷбурӣ		Забони таълим Тоҷикӣ		Соатҳои ҳафтаинаи дарс 4	
1.	Номи фан		Машғулооти аудиторӣ (соат)	Таълими мустақил (соат)	Умумӣ (соат)
	Методикаи таълими забон ва адабиёти тоҷик		80	100	180

Мақсади фан. МФ.

1

I. Мазмуни фан

Мақсад аз омӯзиши ин фан ба донишҷӯён таълим додани масъалаҳои муҳими таърихи ташаккул ва марҳилаву давраҳои инкишофи он, тақмили маҳорати педагогӣ дар шахсияти талаба, нишон додани роҳҳои самарабахши маводи таърихи адабиёти форсу тоҷик, илми назарияи адабиёт, танқиди адабӣ, роҳ ва усулҳои таълим ва таҳлили асари бадеӣ, принсипҳои таълим, дар асоси технологияи нави таълим ба роҳ мондани чараҳои таълими адабиёти форсу тоҷик аз давраи қадим то ба имрӯз, нишон додани сохт ва структураи дастури таълимӣ, роҳ ва усулҳои татбиқи методҳои мухталифи анъанавӣ ва ноанъанавӣ (интерфаъл) миллӣ аст. Дар дастури таълимӣ баъзе масъалаҳои таълими адабиёти форсу тоҷик дар мактаб аз дидгоҳи тозаву нав мавриди муҳокима қарор гирифтааст. Аз ҷумла, мазмун ва моҳияти концепсияи таълими адабиёти тоҷик барои мактабҳои таълими ҳамагонӣ комилан фаро гирифта шудааст. Мақсади таълими фанни «Методикаи таълими забони тоҷикӣ» ба муттаҳассисони соҳаи забон ва адабиёти тоҷик оиди усулҳо, роҳу равиши таълими забони модарӣ дар мактабҳои миёна маълумот додан аст.

Вазифаҳои муҳимтарини методикаи таълими забон ва адабиёт, ки характери таълимӣ-илмӣ ва услубӣ-методикӣ дорад, баррасии тарзи тадриси масъалаҳои мухталифи адабиёти тоҷик аз нигоҳи нав аст. Ҳангоми таҳияи он аз тадқиқотҳои илмӣ-услубӣ, таҷрибаҳои муаллимони пешқадам, маводҳои конференсияҳои илмӣ-услубӣ, китобҳои дарсӣ, натиҷаҳои ҷустуҷӯ ва кӯшишҳои зиёди илмӣ – методологӣ истифода карда шуд. Вазифаи асосии фанни мазкур пеш аз ҳама талқину тарҷеҳи роҳ ва усулҳои аз ҳама самароноктарини дарс ва услуби он, муайян намудани принсипҳои таълим ва таҳлили асарҳои бадеӣ, роҳҳои дурусти омӯзиши масъалаҳои мубрамтарини таърихи адабиёт, назарияи адабиёт ва танқиди адабӣ аст.

Мазмунни фан	
II. Қисми асоси назарӣ (машғулоти маърузавӣ)	
II.1. Ба таркиби фан мавзӯҳои зерин дохил мешаванд:	
Шакли машғулоти: маъруза (М)	
M1.	Методикаи таълими адабиёт ҳамчун фан. Масъалаҳои асосии таълими адабиёт дар шароити имрӯза. Тафаккури нави педагогӣ. Омилҳои нави таълими адабиёт ва зарурияти таҷдиди онҳо. Асосҳои таълими адабиёт дар мактаб. Мафҳуми метод ва методика. Мақсад ва вазифаҳои фанни мазкур. Алоқаи методикаи таълими адабиёт бо фанҳои дигар. Аз таърихи таълими фанни адабиёт дар мактабу мадрасаҳо. Талаботи асосии «Стандарти давлатии таълим» аз фанни адабиёт.
M2.	Дастури таълимӣ. Сохт, таркиб ва мазмуну мундариҷаи он аз фанни адабиёт. Зинаҳои асосии таълими адабиёт дар мактаб: хониши эзоҳӣ, хониши адабӣ, таърихи адабиёт. Мувофиқати дастури таълимӣ бо ҳуҷҷатҳои расмӣ давлатӣ; «Концепсияи омӯзиши адабиёт» ва «Стандарти давлатии таълим». Сохти нақшаи таълимӣ ва дастури таълимӣ аз фанни адабиёт. Аз таърихи таълими адабиёт дар мактаб ва мадрасаҳо. Мавод ва материалҳои китобҳои дарсӣ ва принсипҳои асосии таҳияи дастури таълимӣ, дастури кори тақвимӣ, ва китобҳои дарсии адабиёт. Мазмунҳои асосии китобҳои дарсӣ ва мувофиқ гардонидани он бо ғояҳои нави сиёсӣ иҷтимоӣ.
M3.	Тафаккури нави педагогӣ ва зарурияти татбиқи он дар дарсҳои адабиёт. Зарурати асосии илму дониш дар мактаб. Чараҳои таълим ва моҳияти он. Мавқеи таълимдиханда ва таълимгиранда дар чараҳои таълим. Зарурати ташаккули шахсияти хонанда ва ба инобат гирифтани он дар чараҳои таълим. Роҳҳои асосии амалӣ гардонидани чараҳои таълим ва татбиқи он дар дарсҳои адабиёт. Таъмини самаранокии дарс ва омилҳои асосии он. Методологияи нави таълим ва зарурати татбиқи он дар дарсҳои адабиёт. Технологияи таълим ва чараҳои таълим. Шарҳи мафҳуми «Технологияи таълим» ва «Технологияи педагогӣ». Моделҳои анъанавӣ ва ноанъанавии таълим аз фанни адабиёт. Мафҳуми «моделҳои нави таълим». Модели хониш – таълими анъанавӣ. Дарси моделизатсияшуда. Модели таълими ҳамчоя ва ҳамкорӣ. Модели омӯзиши тадқиқотӣ дар дарсҳои адабиёт – дарси тадқиқотӣ. Таснифи моделҳои таълим мувофиқи қонун дар бораи таълим. Мазмун ва моҳияти асосии модели анъанавии таълим. Роҳ ва усулҳои дарсдиҳӣ дар асоси модели анъанавии таълим. Сохтори дарсҳои анъанавӣ. Қисматҳои таркибии модели дарсҳои анъанавӣ ва махсусиятҳои онҳо. Афзалиятҳои модели анъанавии таълим. Камбудӣ ва нуқсонҳои асосии ин модел.
M4.	Методҳои асосии модели анъанавии таълим. Таснифи методҳои анъанавии таълим. Методҳои шифохӣ, иллюстративӣ³ (ороишдиҳӣ) ва демонстрационӣ (намоишдиҳӣ). Методи маъруза. Сохт, таркиб ва қисматҳои таркибии маъруза. Структураи асосии маъруза дар

	дарсҳои адабиёт. Маърузакунанда ва ҳислатҳои асосии ӯ дар ҷараёни дарс. Афзалият ва нуқсонҳои методи мазкур. Методҳои сӯҳбат, муҳокима, мушоҳида дар дарсҳои адабиёт ва мазмуну моҳияти онҳо. Дарси моделизатсияшуда ва хусусиятҳои асосии он. Модели дарси ҳамҷоя ва ҳамкорӣ аз ҷанми адабиёт ва тарзи татбиқи он дар амал. Махсусиятҳои моделҳои мазкур таълим. Модели дарси тадқиқотӣ ва кашфи падидаҳои тоза. Афзалият ва нуқсонҳои моделҳои наву ноанъанавии таълим.
M5.	Методҳои интерфаъол ва татбиқи он дар ҷараёни таълими ҷанми адабиёт. Методҳои масъалагузорӣ, муҳокима (муҳокимаи ҷуфт, муҳокимаи гурӯҳӣ), мулоқот, баҳс, машғулотҳои амалӣ, тадқиқотӣ, бозигҳои саҳнавӣ, методи лойиҳа, методи «пинборд», «конфренсия», «ҷарҳфалак», «референдум» ва татбиқи онҳо дар дарсҳои адабиёт. Афзалият ва нуқсонҳои методҳои мазкур. Мазмун ва моҳияти асосии методи «хучуми ақлӣ». Мутаносибияти методи хучуми ақлӣ бо методҳои «пинборд» ва «лоиҳа». Хусусиятҳои муштаракҳои методи «хучуми ақлӣ» ва методи анъанавии масъалагузорӣ. Татбиқи методи «хучуми ақлӣ» ҳангоми таълим ва таҳлили асарҳои бадеӣ. Зинаҳои асосии ин методи. Харитаи технологияи истифодаи методи «хучуми ақлӣ» ҳангоми таълими ҷанми адабиёт. Афзалият ва нуқсонҳои методи мазкур.
M6.	Тарзи таълими мавзӯҳои обзорӣ ва монографӣ аз ҷанми адабиёт. Моҳият ва хусусияти мавзӯҳои обзорӣ аз ҷанми адабиёт. Мавзӯҳои монографӣ ва хусусиятҳои онҳо. Усулҳои таълими мавзӯҳои обзорӣ ва монографӣ. Татбиқи принтсипи аз хусусӣ ва умумӣ гузаштан ва аз умумӣ ба хусусӣ гузаштан ҳангоми таълими мавзӯҳои обзорӣ аз ҷанми адабиёт. Сохт ва структураи таълими мавзӯҳои обзории адабиёти мумтози форсу тоҷик ва адабиёти муосир. Методҳои асосӣ дар таълими мавзӯҳои обзорӣ ва монографӣ.
M7.	Тарзи таълими мавзӯҳои назарияи адабиёт ва танқиди адабӣ. Вазифа ва мақсади асосии таълими мавзӯҳои назарии адабиёт дар мактаб, мафҳумҳои адабӣ ва ташреҳи он аз ҷанми адабиёт. Омӯхтани таркиби асари бадеӣ (унсурҳои мазмуниву шаклӣ). Принтсипҳои асосии таълими мавзӯҳои назарияи адабиёт дар синфҳои болоӣ (сабқҳои адабӣ, сохти шеърӣ тоҷикӣ, жанрҳои адабӣ ва воситаҳои тасвири бадеӣ). Масъалаҳои асосии илми танқиди адабӣ дар мактаби миёна ва тарзу усулҳои таълими онҳо.
M8.	Тарз ва усулҳои таҳлили асари бадеӣ дар мактаб. Омилҳои асосии таълими асарҳои бадеӣ. Тарзи омӯзиши таркиби асари бадеӣ. Хониши асари бадеӣ ва таҳлили он дар мактаб. Таҳлили асарҳои бадеӣ дар гузашта. Принтсипҳои асосии омӯзиши асарҳои бадеӣ. Татбиқи принтсипҳои таърихӣ, ягонагии мазмун ва шакли асар, принтсипҳои марифатӣ - тарбиявӣ, муқоисавӣ ва ба ҳисоб гирифтани робитаҳои адабӣ дар таҳлили асари бадеӣ. Ташаккули шахсияти хонанда ҳангоми таҳлили асари бадеӣ. Усулҳои омӯзиши асар дар мактаб (индуктсия ва дедуктсия) Методи

	сӯхбат, маърӯза, нақл, тадқиқот, муқоиса дар таҳлили асари бадеӣ. Таълими асар аз рӯи образҳо, сюжет, мавзӯ ва мундариҷаи ғоявӣ. Роҳҳои асосии таҳлили асари бадеӣ дар мактаб. Таҳлил аз нуқтаи назари адиб. Таҳлил дар асоси таснифи образҳои асар. Таҳлил дар асоси масъалагӯзорӣ.
M9.	Тарзи таълими асарҳои бадеӣ аз рӯи жанр. Тарзи таҳлили асарҳои лирикӣ, эпикӣ ва драмавӣ. Муаммоҳои асосӣ дар таълими асарҳои лирикӣ. Масъалаи таснифи жанрҳо. Жанрҳои асосии адабиёт ва хусусиятҳои онҳо. Таълими асарҳои лирикӣ ва принсипҳои асосии он дар синфҳои V-VII. Таълими асарҳои лирикӣ ва махсусиятҳои он дар синфҳои VIII-IX. Ташаккули дониши назарии хонандагон ҳангоми таҳлили асарҳои лирикӣ дар синфҳои поёний ва болоӣ. Зинаҳои асосии таҳлили асарҳои лирикӣ дар синфҳои болоӣ. Принсипҳои асосии омӯзиши асарҳои лирикӣ дар синфҳои болоӣ. Таълими асарҳои эпикӣ ва принсипҳои асосии он. Таълими асарҳои эпикӣ аз рӯи қиёси жанрҳо ва образҳо. Хониши асарҳои бадеӣ ҳамчун ҷавҳари таълим. Таълими асарҳои драмавӣ ва усулҳои асосии омӯзиши онҳо. Махсусиятҳои асарҳои драмавӣ ва таълими он. Метод ва усулҳои кор бо асарҳои драмавӣ. Хониши мустақилона ва танзими кори омӯзгор. Кор дар болои матн ва мушкилоти таҳлили он дар мактаб. Шакл ва намудҳои таҳлили матн.
M10.	Дарси адабиёт ва намудҳои он. Тавсифи намунавии касбии муаллими фанни адабиёт. Дарс ҳамчун кори эҷодии муаллим. Дарси муқаддимавӣ, тарҷумаиҳолӣ, дарсэкскурсия, дарсҳои ҷамъбаستӣ, амалӣ ва семинарӣ ва моҳияти асосии онҳо. Принсип ва методҳои асосии таълими дарсҳои муқаддимавӣ, тарҷумаиҳолӣ, ҷамъбастӣ ва такрорӣ аз фанни адабиёт дар мактабҳои миёна. Тарзи ташкили дарси намунавӣ аз фанни адабиёт. Нақли хаттӣ ва тартиб додани нақшаҳои корӣ. Конспект ва тарзи навишти он. Тартиб додани тезисҳо аз рӯи мавзӯҳо, бардоштани иқтибос, тарзи навишти маърӯза ва рефератҳо дар синфҳои болоӣ. Тафсифиномависӣ ва махсусиятҳои он. Иншо ва намудҳои он. Иншоҳои адабӣ ва иншоҳои озод. Иншоҳои чорӣ, иншоҳои санҷишӣ, иншо аз рӯи расм, иншо аз рӯи мушоҳида, иншо дар мавзӯи озод. Тарзи санҷиши корҳои хаттӣ ва иншоҳо, аломатҳои шартӣ-ишоратӣ дар ҷараёни санҷиши нақлҳои хаттӣ ва иншоҳо аз фанни адабиёт. Меъёрҳои асосии баҳогузорӣ ба дониши хонандагон ва корҳои хаттии онҳо.
M11.	Мақсад ва вазифаҳои фанни «Методикаи таълими забони тоҷикӣ» Объекти фанни методикаи таълими забон. Предмети фанни методикаи таълими забон. Вазифа ва моҳияти методикаи таълими забон. Тарзи тадқиқи дарсҳои забони модарӣ дар ҷараёни таълим. Ҷараёни таълим ва таълими забони модарӣ. Зарурати омӯзиши забони модарӣ ҳамчун фан ва мавқеи он дар системаи фанҳои таълимӣ. Моҳияти иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва маънавии таълими забони модарӣ дар мактаб. Асосҳои илмӣ-назарӣ ва ахлоқии таълими забони модарӣ дар мактаб. Меъёр ва мезонҳои «Стандарти давлатии таълим» барои забони модарӣ ва қисматҳои таркибии он. Талаботҳои асосӣ барои омӯзиши қисматҳои грамматика-фонетика, лексикология, морфология,

	синтаксис ва услубшиносӣ.
M12.	Моделҳои асосии таълими дарсҳои забони модарӣ Дарсҳои анъанавӣ ва ноанъанавии забони модарӣ. Модели анъанавии дарси забони модарӣ. Сохт ва структураи дарсҳои анъанавии забони модарӣ. Методҳои анъанавии таълими забони модарӣ. Методҳои маъруза, сӯхбат, мушоҳида, муҳокима дар таълими забони модарӣ ва тарзи тадбири он дар амал. Мафҳуми методҳои асосии забони модарӣ. Моделҳои ноанъанавии таълими забони модарӣ. Мафҳуми дарсҳои ноанъанавӣ аз ҷанни забони модарӣ. Моделҳои асосии дарсҳои ноанъанавӣ аз ҷанни забони модарӣ: дарси ҳамчоя ва ҳамкорӣ, дарси моделизатсияшуда, дарси тадқиқотӣ. Таснифи методҳои таълимии дарсҳои ноанъанавӣ. Методҳои намоишдиҳӣ, методи баёни муаммоӣ, методи ҷустуҷӯӣ, аз нав ба хотирорӣ ва тадқиқотӣ.
M13.	Ташкили корҳои таълимӣ ва шаклҳои асосии дарси забони модарӣ Маълумоти умумӣ бобати шаклҳои асосии дарси забони модарӣ. Қисматҳои таркибии дарсҳои забони модарӣ: Ба хотироварӣ, дониши нав ҳосил намудан, тадбир намудан, таҳлил намудан, ҳулоса намудан, асоснок намудан, тарзи супориши вазифаи ҳонагӣ. Намудҳои таълими дарс аз забони модарӣ: дониши нав додан, ташаккули малака ва қобилиятҳои фаҳмиш, тақрор намудан, кор дар болои камбудӣ ва нуқсонҳо.
M14.	Воситаҳои асосии таълими забони модарӣ Китобҳои дарсӣ - воситаи муҳими таълими забон. Сохт, таркиб ва қисматҳои асосии дастури таълими забон. Принципҳои асосии таҳияи дастури таълимӣ. Моҳияти дастури таълимӣ. Воситаҳои иловагӣ ва тарзҳои истифодаи онҳо дар дарсҳои забони модарӣ: суратҳо, асбоби аёнӣ, графикҳо, диаграммаҳо, ҷадвалҳо, луғатҳо (луғатҳои имлоӣ, қомусӣ (энсиклопедӣ), этимологӣ, фразеологӣ, антонимӣ, синонимӣ, тасрифӣ, омонимӣ ва ғайра).
M15.	Дарсҳои муқаддимаӣ аз ҷанни забони модарӣ ва тарзи ташкили онҳо Мақсад ва моҳияти дарсҳои муқаддимаӣ аз ҷанни забони модарӣ. Омилҳои асосии таснифи забони модарӣ ба қисматҳои муқаддима ва қисматҳои асосӣ. Мазмун ва моҳияти қисмати дарсҳои муқаддимаӣ ва истилоҳоти асосии ин қисмат. Мавзӯҳои асосии дарсҳои муқаддимаӣ аз ҷанни забони модарӣ.
M16.	Тарзи таълими қисмати фонетика ва моҳияти он Тарзи таълими курси «Фонетика» ва принципҳои асосии он. Моҳияти таълими курси «Фонетика» дар мактабҳои миёна. Принципҳои асосии таълими курси «Фонетика» дар синфҳои 5-7 ва таркиби овозии он ва роҳҳои дурусти таълими он дар мактаб. Тарзи таҳлили фонетикӣ ва тадбири он дар синфҳои 5-7. Принципҳои асосии таҳлили фонетикӣ.
M17.	Лексика ва тарзи таълими он дар мактаб Омилҳои асосии ташаккули захираи луғавӣ дар ҷараёни дарсҳои забони модарӣ. Тамоюлотҳои асосии тарзи таълими антонимҳо, синонимҳо, омонимҳо, паронимҳо. Калимаҳои сермаъно дар мактаб. Тарзҳои корбарӣ бо луғатҳои тафсирий, қомусӣ, эзоҳӣ, этимологӣ, синонимӣ, омонимӣ, антонимӣ. Тарзҳои

	тадбири лугатҳо ҳангоми таълими мавзӯҳои мухталиф дар дарси забони модарӣ. Тарзи таълими лексикӣ аз фанни забони тоҷикӣ. Тадбири таҳлили лексикӣ дар таълими забони модарӣ.
M18.	Морфология ва тарзи таълими он дар мактаб Арзи таълими курси морфология дар илми забоншиносӣ ва мақсаду моҳияти он. Тарзи таълими таркиби калима (реша, асос, бандак, суффикс ва префикс) аз фанни забони модарӣ. Сохти калимаҳо ва принципҳои асосии таълими он дар мактаб. Ҳиссаҳои нутқ ва тарзҳои таълими он дар мактаб аз фанни забони модарӣ. Тарзи таълим ва роҳҳои махсуси омӯзиши ҳиссаҳои номӣ ва ёридохандаи нутқ. Таҳлили алоқамандии курси морфология бо қисматҳои дигари илми забоншиносӣ. Вазифаи синтаксисии калимаҳо дар забони модарӣ. Тарзи таҳлили морфологӣ ва методикаи таълими он дар мактаб. Тарзи таҳлили сохт ва таркиби калима ва тарзи тадбири он аз фанни забони модарӣ. Принцип ва методҳои асосии таҳлили ҳиссаҳои номии нутқ. Тарзи таҳлили ҳиссаҳои ёридохандаи нутқ аз фанни забони модарӣ ва тадбири он.
M19.	Тарзи таълими курси синтаксис аз фанни забони тоҷикӣ дар мактаб Тарзи таълими ҷумлаҳои мураккаб (ҷумлаҳои мураккаби пайваст ва тобеъ) аз фанни забони модарӣ. Тарзи таҳлили синтаксисӣ ва роҳҳои тадбири он аз фанни забони модарӣ. Тарзи таълим иборава навиҳои он. Тарзи таълими ҷумлаҳои содда ва таҳлили грамматикӣ онҳо. Тарзи таълими ҷумлаҳои мураккаб ва навиҳои он. Тарзи таҳлили ҷумлаҳои мураккаб.
M20.	Тарзҳои ташаккули нутқи хонандагон дар мактаб Навиҳои нутқ: нутқи шифоҳӣ ва нутқи хаттӣ. Талаботҳои асосӣ ба нутқи хонандагон: шароитҳои асосии нутқ, мазмуннокии нутқ, нутқи мантиқӣ, амиқии нутқ. Тарз ва усулҳои кор бо матн аз фанни забони модарӣ. Мухталифи услуб дар матн. Ташаккули нутқи хаттиро расмии хонандагон. Корҳои хаттӣ ва тарзи ташкили онҳо аз фанни забони тоҷикӣ. Роҳ ва тарзҳои санҷиши корҳои хаттӣ. Нақли хаттӣ ва навиҳои он аз фанни забони модарӣ. Диктант ва роҳҳои асосии тадбири он. Баён ва тарзи ташкили он. Меъёр ва мезони баҳо ба корҳои хаттӣ аз фанни забони модарӣ.
	III. Тавсия ва нишондодҳо оиди машғулотӣ амалӣ: Амалӣ (А) Барои машғулотӣ амалӣ мавзӯҳои зерин тавсия карда мешавад:
A1.	Тадбири мавзӯҳои обзорӣ дар таълими фанни адабиёти тоҷик.
A2.	Тарзи омӯхтани мавзӯҳои назариявии адабиёт дар синфҳои болоӣ
A3.	Тадбири методҳои наву ноанъанавӣ дар ҷараёни таълими дostonҳои ҳамноми «Лайлӣ ва Мачнун».
A4.	Мутобиқати мавзӯҳои дастури таълимӣ бо маводи китобҳои дарсӣ ва тарзи гузориши онҳо.
A5.	Ташкили дарсҳои ноанъанавӣ ва намунавӣ аз рӯи мавзӯҳои монографияи адабиёт.
A6.	Тарз ва усулҳои истифодабарӣ аз очеркҳои бадеӣ дар ҷараёни таълими мавзӯҳои тарҷумаиҳолӣ

A7.	Тарз ва усулҳои истифодабарӣ аз монографияҳои илмӣ дар омӯзиши ҳаёт ва фаъолияти Абӯабдуллои Рӯдакӣ.
A8.	Меъёри баҳогузорӣ ба дониши хонандагон ва тарзи санҷиши корҳои хаттӣ.
A9.	Тарзи ташкили корҳои берун аз синфи ва мактабӣ.
A10.	Тарзи таълими мавзӯи «Адабиёти асри IX-XI» дар синфи IX ҳамчун мавзӯи обзорӣ.
A11.	Татбиқи принципи муқоисавӣ ҳангоми омӯختани «Бадоеъ-ул-вақоъ»-и Зайниддин Маҳмуди Восифӣ.
A12.	Методҳои нав ва татбиқи технологияи нави замонавӣ дар дарсҳои адабиёт.
III. Тавсия ва нишондодҳо оиди машғулотӣ семинарий: Семинарий (С) Барои машғулотӣ семинарий мавзӯҳои зерин тавсия карда мешавад:	
C1.	Таълими ҳиссаҳои нутқ, хусусиятҳои маъноӣ, морфологӣ ва вазифаи синтаксисии онҳо.
C2.	Таълими таҳлили сараъзо ва аъзои пайрави ҷумла.
C3.	Усули таълим ва таҳлили ҷумлаи мураккаби пайваст.
C4.	Усули таълим ва таҳлили ҷумлаҳои мураккаби тобеъ.
C5.	Таълими мавзӯи «Сарҷумла ва ҷумлаи пайрав» дар асоси технологияи нави педагогӣ.
C6.	Дар асоси усули проблемавӣ гузаронидани мавзӯи ««Сифат ва аломатҳои грамматикӣ он»
C7.	Дарси диктанти санҷишӣ, миқдори калимаҳо дар синфҳои IV- IX.
C8.	Татбиқи графикҳои организерӣ дар чараҳои таълими мавзӯҳои забон ва адабиёти тоҷик.

IV. Таълими мустақилона ва корҳои мустақил
Мавзӯҳо барои таълими корҳои мустақилона.
Нақшаи мавзӯӣ ва тақвими таълими мустақилона аз ҷанни
“Методикатаълими забон ва адабиёти тоҷик”

№	Мавзӯҳои барои таълими корҳои мустақилона.
1.	Тарзи таҳлили порчаҳои шеърӣ дар синфҳои 5-6. Тарзи таҳлили ашъори лирикӣ дар синфҳои болоӣ.
2.	Тарзи таҳлили жанри ҳикоя дар синфи 6 (Дар асоси ҳикояи «Марги Ҳофиз»-и С.Улуғзода).
3.	Татбиқи методҳои сӯҳбат ва мулоқот ҳангоми омӯзиши мавзӯи «Мазмун ва мундариҷаи «Қобуснома»-и Унсурмаолии Кайковус» дар синфи 6. Меъёри баҳогузорӣ ба дониши хонандагон ва тарзи санҷиши корҳои хаттӣ.
4.	Тарзи гузаронидани нақли хаттӣ.
5.	Тарзи таҳлил ва муҳокимаи дарси муаллими забон ва адабиёт

6.	Дарки моҳияти баромадҳои президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва асарҳои ӯ онди ислоҳи сохтори таълим.
7.	Матбуоти даврӣ ва гузоришҳои он роҷеъ ба масъалаҳои таълим ва тарбия дар ҷумҳурия.
8.	Тарзи таълими илмҳои забон ва адабиёт дар гузашта ва тамоюлоти асосии он.
9.	Шиносоӣ ва нақшасозӣ аз рӯи нақшаи тарбиявии роҳбари синф.
10.	Сохтани нақшаи дарси яксоата дар асоси мавзӯи «Зарбулмасал ва мақолҳои халқӣ». Татбиқи методи муҳокима дар асоси таълими ин мавзӯ.
11.	Фаъолияти эҷодкоронаи муаллим дар таҳлили асарҳои бадеӣ ва тарбияи шахсияти хонанда. Ташаккули шахсияти хонанда чӯзи муҳими фанни адабиёт.
12.	Танзими мавзӯҳои нақли хаттӣ дар синфи 7 ва принципҳои асосии он.
13.	Танзими нақшаи кори солона барои синфҳои 5-8 аз фанни адабиёт.
14.	Тарзи гузаронидани дарси кушод дар синфи 9 дар мавзӯи «Мазмун ва мундариҷаи ғоявии «Қасидаи шикоят аз пирӣ»-и Рӯдакӣ».
15.	Тарзи таҳлили асарҳои эпикӣ дар синфҳои болоӣ (Дар асоси ҳикояи «Рӯзи дафни Усто Оқил»-и Ф.Муҳаммадиев).
16.	Тарзи санҷиши нақли хаттӣ ва меъёри баҳогузорӣ ба он.
17.	Тарзи санҷиши иншоҳои адабӣ ва иншоҳои озод дар синфҳои болоӣ ва татбиқи усули гузоштани аломатҳои шартӣ ҳангоми санҷиш.
18.	Татбиқи принциби ягонагии шакли мазмун ҳангоми таҳлили рубоиёти Хайём.
19.	Тарзи таҳлили асари бадеӣ тибқи образҳои бадеӣ (дар асоси романи «Палатаи кунҷакӣ»-и Фазлиддин Муҳаммадиев).
20.	Татбиқи методҳои анъанавии таълим ҳангоми таҳлили «Баҳористон»-и Чомӣ.
21.	Тарзи татбиқи методи тадқиқотӣ ҳангоми омӯзиши «Наводир-ул-вақоъ» и Аҳмади Дониш дар синфи 9.
22.	Дарси ноанъанавӣ аз фанни адабиёт дар синфи 8 (Дар асоси мавзӯи «Монандӣ ва фарқияти «Баҳористон»-и Абдурахмон Чомӣ ва «Ғулистон»-и Саъдӣ).
23.	Тарзи таҳлили асари бадеӣ-эпикӣ аз ҷиҳати забон ва услуби ниғориш (Дар асоси мавзӯи «Забон ва услуби «Наводир-ул-вақоъ»-и Аҳмади Дониш»).
24.	Хониши сценариявӣ (Дар асоси драммаи «Падаркуш»-и Маҳмудхочаи Бехбудӣ дар синфи 8.) ва тарзи таҳлили асарҳои саҳнавӣ.
25.	Усули танзими корҳои услубӣ ва маҳфилҳои адабӣ дар мактаби миёна.
26.	Тарзи гузаронидани хониши муаммой ва тафсири аз фанни адабиёт дар дарсҳои хониши бадеӣ.
27.	Тарзи корбарии муаллими адабиёт дар мактаб.
28.	Татбиқи методи тадқиқотӣ ҳангоми таҳлили асари Аҳмади Дониш «Наводир-ул-вақоъ».
29.	Татбиқи методи ҳуҷуми ақлӣ ҳангоми таҳлили қасидаи «Шикоят аз пирӣ»-и

	Рӯдакӣ.
30.	Тарзи истифодаи методи мулоқот ҳангоми омӯзиши «Ёддоштҳо»-и Айний дар синфи II.
31.	Дарси тадқиқотӣ ва тарзи ташкили он дар синфҳои болоӣ.
32.	Дарси моделизатсияшуда аз рӯи мавзӯи «Достони «Лайлӣ ва Мачнун»-и Низомии Ганҷавӣ дар синфи VIII.
33.	Мавридҳои истифодаи методи нақл ва маъруза ҳангоми омӯзиши курси таърихи адабиёт.
34.	Махсусиятҳои таълими мавзӯҳои танқиди адабӣ дар мактаб.
35.	Масоили асосии мавзӯҳои назарияи адабиёт дар синфҳои поёни ва тарзи таълими онҳо.
36.	Васонти ёрирасон ва сохти онҳо ҳангоми таълими мавзӯҳои монографӣ.
37.	Тарзи таҳлили осори бадеӣ дар асоси принципи ягонагии шакл ва мазмунӣ асари бадеӣ.
38.	Мушаххасоти таълими осори лирикӣ дар мактабҳои миёна.
39.	Мушкелоти таълими мавзӯҳои назарии адабиёт дар мактаб.
40.	Тарзи таълими мавзӯҳои танқиди адабӣ дар синфи IX.
41.	Ҷиҳатҳои ба худ хоси таълими асраҳои драмавӣ.
42.	Ташаққули дониши назарии хонандагон ҳангоми таълими асарҳои эпикӣ дар синфҳои поёни.
43.	Методи нақл ҳамчун методи асосии таълим курси хониши адабӣ.
44.	Методи қироат ва арзиши он дар таълими порчаҳои шеърӣ дар синфҳои болоӣ ва поёнии мактаб.
45.	Махсусиятҳои таълими асарҳои эпикӣ дар синфҳои болоӣ.
46.	Методи мулоқот ва арзиши он ҳангоми таълими осор ва аҳволи Рӯдакӣ.
47.	Методи мунозара ва арзиши он ҳангоми таълими мавзӯҳои такрорӣ.
48.	Татбиқи методҳои анъанавӣ ва арзиши онҳо ҳангоми таҳлили асарҳои бадеӣ.
49.	Татбиқи принципи ягонагии шакл ва мазмун ҳангоми таълими ғазалиёти Ҳилолӣ.
50.	Шаклҳои нави дарси адабиёт ва аҳамияти онҳо дар самаранокии таълим.
51.	Шаклҳои анъанавии дарсҳои адабиёт ва мавқеи онҳо дар ҷараёни таълим.
52.	Тавсифи муаллими адабиёт ва сифатҳои барҷастаи он.
53.	Қисматҳои ташкилии дарсҳои анъанавӣ: дарси такрорӣ, дарси ҷамъбасти, дарси муқаддимаӣ.
54.	Таҳлили асари бадеӣ аз нуқтаи назари адиб (Дар асоси таълими «Бӯстон»-и Саъдии Шерозӣ).
55.	Таҳлили асари бадеӣ дар асоси тамоюлоти масъалагузорӣ (Дар асоси таълими «Бадоеъ-ул-вақоъ»-и Восифӣ).
56.	Тарзи таҳлили порчаҳои шеърӣ дар синфҳои 5-6. Тарзи таҳлили ашъори лирикӣ дар синфҳои болоӣ.
57.	Методҳои интерфаъл ва технологияи нави педагогӣ. Обьекти ҷанни

	методикаи таълими забон.
58.	Тарзи тарбики дарсҳои забони модарӣ дар ҷараёни таълим
59.	Зарурати омӯзиши забони модарӣ ҳамчун фан ва мавқеи он дар системаи таълимӣ
60.	Асосҳои илмӣ назарӣ ва ахлоқии таълими забони модарӣ дар мактаб
61.	Меъёр ва мезонҳои «Стандарти давлатии таълимӣ» барои забони модарӣ ва қисмҳои таркибии он
62.	Моделҳои асосии таълими дарсҳои забони тоҷикӣ
63.	Дарсҳои анъанавӣ ва ноанъанавии забони модарӣ
64.	Сохт ва структураи дарсҳои анъанавии забони модарӣ: Методҳои маъруза, сӯхбат, методи нақли муаллим
65.	Мушоҳида ва таҳлили дарс дар таълими забони модарӣ ва тарзи тадбиқи он дар амал
66.	Моделҳои ноанъанавии таълими забони модарӣ
67.	Таснифи методҳои таълимии дарсҳои ноанъанавӣ: методҳои намоишдиҳӣ, методи баёни муаммой, методи ҷустуҷӯӣ, аз нав ба хотирорӣ ва тадқиқотӣ
68.	Моҳияти таълими курси «Фонетика» дар мактабҳои миёна. Принсипҳои асосии таълими фонетика дар синфҳои 5-6 (V-VI) ва таркиби овозҳои он
69.	Таркиби таҳлили фонетикӣ дар синфи V. Намунаи таҳлил. Роҳҳои дурусти таълими он дар мактаб
70.	Лексика ва тарзи таълими он дар мактаб. Тартиби таҳлили лексикӣ ва намунаи он.
71.	Тарзи таълими антаним, синоним, омоним ва паронимҳо, калимаҳои сермаъно ва тарзҳои қорбарӣ аз луғатҳои тафсири, қомусӣ, эзоҳӣ, этимологӣ, синонимӣ, омонимӣ, антономӣ.
72.	Таълими боби «Морфология» дар илми забоншиносӣ ва мақсаду моҳияти он
73.	Тарзи таълими «Таркиби қалима» (қеша, асос, бандак, суффикс ва префикс)
74.	Тарзи таълими қиссаҳои нутқ аз фанни забони модарӣ, роҳҳои махсуси омӯзиши қиссаҳои номӣ. Вазифаи синтаксисии қалимаҳо дар таълими забони модарӣ
75.	Тарзи таҳлили морфологӣ ва методикаи таълими он дар мактаб.
76.	Тарзи таҳлили қиссаҳои ёридиҳандаи нутқ аз фанни забони модарӣ ва тадбиқи он
77.	Тарзи таълими боби «Синтаксис» аз фанни забони тоҷикӣ дар мактаб
78.	Тарзи таълими ҷумлаҳои мураккаби пайваст аз фанни забони модарӣ
79.	Тарзи таълими ҷумлаҳои мураккаби тобеъ аз фанни забони модарӣ
80.	Тарзи таҳлили синтаксисӣ ва намунаи он аз фанни забони модарӣ
81.	Тарзҳои ташаккули нутқи қонандагон дар мактаб
82.	Қорҳои қатъӣ ва тарзи ташаккули онҳо аз фанни забони тоҷикӣ
83.	Қор ва тарзҳои санҷиши қорҳои қатъӣ ва навъҳои он аз фанни забони модарӣ. Диктант ва роҳҳои асосии тадбиқи он

Мавзӯҳои таълими мустақилона аз фанни «Методикаи таълими забон ва адабиёти тоҷик» бо мақсади тақмил додани дониши талабагон интихоб гардидааст. Аз ҷумла, дар асоси таълими фанни «Методикаи таълими забон ва адабиёти тоҷик» таърихи таълими забон ва адабиёт дар мактабу мадрасаҳо, усули таълими забон ва адабиёт, дар Осиёи Миёна ба назар гирифта шудааст. Фаъолияти толибилмон дар мактабу муассисаҳои таълимии дигар дар асоси амалиётҳо ва фаъолияти мустақилонаи талабагон, ки дар атрофи ин мавзӯҳо ҷустуҷӯ менамоянд санҷида мешаванд. Дар ин замина, донишҷӯён аз рӯи мавзӯҳои дар нақшаи корҳои таълими мустақилона пешниҳодшуда кор мекунанд. Дар барномаи таълимии фан механизми азхудкунии донишу малакаи донишҷӯён оид ба ҳар як мавзӯи зикршуда ошкор карда шудааст. Дастури таълимӣ барои тақмил ва инкишофи ҷараёни таълим дар мактабҳои таълими умумӣ, муассисаҳои таълимии миёнаи махсус, барои тайёр намудани кадрҳои баландихтисос, амиқан омӯхтани фанҳои тахассусӣ, тайёр намудани мутахассисон ва ходимони илмӣ ва таъмини самаранокии таълими ҳамагони арзишманд хоҳад буд.

3 VI. Натиҷаҳо аз омӯзиши фан (компетентсияҳои ташаккулёбанда)

Дар асоси омӯзиши фан донишҷӯён бояд:

бобати дарки моҳият ва мазмуни «Дастури миллии тайёр намудани кадрҳо», ташаккули таърихи методикаи таълими адабиёт ва мақсаду вазифаҳои он, таҳия намудани дастурҳои таълимӣ, шиносӣ бо сохт, таркиб ва қисматҳои он, методҳои асосӣ ва моҳияти моделҳои анъанавӣ ва ноанъанавии таълим, сохти модели анъанавии дарс, мафҳуми дарси моделизатсияшуда, дарси ҳамкорӣ ва ҳамҷоя, дарси тадқиқотӣ, мазмун ва моҳияти методҳои интерфаъл, тарзи таълими мавзӯҳои назарияи адабиёт, танқиди адабӣ ва обзори, таҳлили асарҳои бадеӣ ва принсипҳои асосии он, таҳлили асарҳои бадеӣ аз рӯи жанр ва услубҳои асосии он, тарзи санҷиши корҳои хаттӣ ва мезони баҳо ба онҳо, тарзи ташкили корҳои берун аз синфӣ *масаввурот соҳиб шаванд*:

донишҷӯён бояд доирӣ: ташаккули таърихии методикаи таълими адабиёт ва инкишофи тадриҷии он, мафҳуми метод ва методика; сохт ва структураи дастурҳои таълимӣ; таърихи ташаккули таълими адабиёт дар муассисаҳои таълимӣ; сохтори мавзӯҳои назарии адабиёт; принсипҳои таълим; ҷараёни таълим; технологияи педагогӣ-таълимӣ; метод ва моделҳои дарси адабиёт; навҳои дарс ва моделҳои асосии он; навҳои корҳои хаттӣ ва ғайра *маълумоти назарӣ пайдо кунанд*;

донишҷӯён бояд бобати: тарзи татбиқи дарсҳои анъанавӣ дар ҷараёни таълим; тарзи татбиқи методҳои маъруза, сӯҳбат, муҳокима, нақл, кироат ва тадқиқот дар ҷараёни таълим; мазмун ва моҳияти методҳои нав

	ва интерфаъл; корбасти шаклҳои махсуси дарси адабиёт; дарси такрорӣ, муқаддимаӣ, дарс-семинар, дарс-экскурсия, тарҷумаи ҳол; татбиқи принсипҳои таълим ва таҳлили асарҳои бадеӣ; санҷиши корҳои хаттӣ ва меъёри баҳогузорӣ ба онҳо ва ғайраҳо дар чараёни таълими адабиёти форсу тоҷик <i>дар амал татбиқ карда тавонанд</i>; донишҷӯён бояд ҳангоми омӯзиши фанни мазкур бояд: дар бораи сохти дарси анъанавӣ ва тарзи татбиқи он дар амал; омӯзиши амалии мавзӯҳои обзорӣ, назарияи адабиёт, мавзӯҳои танқиди адабӣ, таҳлили асарҳои бадеӣ; тарзи таълими тарҷумаи ҳоли адибон ва мероси адабии онҳо; татбиқи методҳои анъанавӣ ва ноанъанавӣ дар омӯхтани ин ё он асари бадеӣ; ташкили корҳои берун аз синфӣ ва берун аз мактабӣ; тарзи санҷиши корҳои хаттӣ; сохтани нақшаи дарси яксоата; таҳлили дарси яксоата; баҳогузорӣ ба дониши ҳосилкардаи талаба ва ғайраҳо ба <i>маҳорат ва малака соҳиб бошанд</i>; дар чараёни омӯхтани фан донишҷӯён бояд: татбиқи дарсҳои анъанавӣ ва ноанъанавӣ; сохтан ва дар амал татбиқ намудани дастурҳои корӣ, намунавии таълимӣ; татбиқи амалии методҳои анъанавӣ ва ноанъанавии таълим дар амал; роҳ ва тарзҳои таҳлили асарҳои бадеӣ дар чараёни таълим; тарз ва роҳҳои санҷиши корҳои хаттӣ; тарзи ташкили корҳои берун аз синфӣ; ташкили дарсҳои намунавӣ ва наву ноанъанавӣ, дарсҳои кушод; тайёр кардани матни маърузаҳо; сохтани дастурҳои таълимӣ, дастурҳои кори тақвимӣ; дар мавридҳои зарурӣ дар таҳия ва ба нашр омода кардани китобҳои дарсии мактабӣ ба <i>таҷриба соҳиб бояд бошанд</i>.
4	VII. Методҳо ва технологияҳои таълим: • маърузаҳо; • кейс-стадӣҳо ва методҳои мухталифи интерфаъл; • машғулотҳои амалӣ; • семинар (мантиқан фикр кардан, саволу ҷавоби тезкор); • бо гурӯҳҳо кор кардан; • тайёр намудани тақдирот; • лоиҳаҳои индивидуалӣ; • лоиҳаҳо барои ҷимоя кардан ва дар шакли ҷамоа кор кардан; • ассисментҳо.
	VIII. Талабот барои гирифтани кредитҳо: Пурра аз худ намудани масоили мухталиф ва мафҳумҳои назарӣ ва амалии фан, дуруст баррасӣ намудани натиҷаҳои таҳлил, иҷро намудани супоришот ва вазифаҳо дар шаклҳои назорати ҷорӣ, марравӣ ва ба тарзи мустақилона фаъолият доштан ва иҷро намудани ин тарзи кор доир ба чараёни омӯзиш, аз рӯи назорати ниҳой супоридани кори хаттӣ, супоришоти тестӣ ва назоратҳои ассисментӣ.

АДАБИЁТИ АСОСӢ

- ✓ 1. Ахмадов М. Таълими адабиёти тоҷик (Қисмҳои 1- 2).- Хучанд. Нурӣ маърифат, 2018.

2. Хўчакулов С. Технологияи нави таълим ва методикаи таълими адабиёти тоҷик. Васонти таълимӣ-услубӣ. Самарқанд, СамДУ, 2012.
3. Истамова М. Методикаи таълими забони тоҷикӣ. Қисми 1 –Самарқанд: Донишгоҳи давлатии Самарқанд, 2003.–С.156;
4. Истамова М. Методикаи таълими забони тоҷикӣ. Қисми 2 (Синтаксис).– Самарқанд, 2010;
5. Истамова М., Адашуллоева Г. Методикаи таълими забони тоҷикӣ. (Дар асоси технологияи нави таълим). – Самарқанд, 2015.
6. Хоҷаев И. Методикаи мухтасари забони тоҷики. Душанбе, 1995.
7. Шербоев С. Методикаи таълими забони тоҷикӣ. – Душанбе, 2009. –459 с.
8. Хўчакулов С., Адашуллоева Г. Методикаи таълими забон ва адабиёти тоҷик. Самарқанд: СамДУ. 2024.

АДАБИЁТИ ИЛОВАГӢ

1. Давлат таълим стандарти. Маърифат. - Тошкент, 1998, 13 май.
2. Аминов А., Воҳидов З. Иншо дар мактаби миёна. Душанбе: Маориф, 1985.
3. Қозичонов М. Корҳои хаттӣ дар машғулиятҳои хониши адабӣ. – Сталинобод, 1958.
4. Т. Мирон, Қ. Хоҷаев. Ш.Исломов. Методикаи таълими адабиёти тоҷик. Душанбе: Маориф, 1991.
5. Т. Мирон. Таълиму таҳлили асарҳои лирикӣ- Душанбе: Маориф, 1992.
6. Дастури миллии таълими фанҳои адабиёт дар бахши таълими миёна (синфҳои 1-11). Тошкент-2020
7. Програмаи мактабҳои миёна. Адабиёти тоҷик. – Душанбе: Маориф, 1987.
8. Дастури таълими адабиёт (барои синфҳои V-IX) Тошкент: 2003
9. С.Давронов. Омӯзиши вазни шеърӣ тоҷикӣ. – Душанбе: Ирфон, 1989.
10. Ваҳобов А., Қозичонов М. Таълими адабиёт дар мактаб. – Душанбе: Маориф, 1988.
11. Ш.Тағоев. Таълими эҷодиёти Абдурахмони Ҷомӣ дар синфи VШ. – Душанбе: Ирфон, 1973.
12. М.Бақоев. Ҳаёт ва эҷодиёти Хусрави Дехлавӣ. – Душанбе: Дониш, 1975.
13. Шукуров М. Забони мо – ҳастии мо.– Душанбе, 1994.
14. Муллоқандов Э. Забон дар тули забон. – Душанбе: Маориф, 1985.
15. Курбонов М., Хўчаев Д., Исрофилов М. Дарсҳои забони тоҷикӣ дар синфи 9. – Душанбе: Маориф, 1992.

МАНБАӢҲОИ АҲБОРӢ-ИНТЕРНЕТИ:

1. www.ZiyoNet.uz
2. www.wekopedia.tj
3. <http://library.ziyo.net/ru/book/71622>
4. <https://www.hgu.tj/ru/news/media/item/82.html>
5. <http://wocid.wordpress.com/2011/05/18/лексия-устод-боймурод-ш-аз->

таърихи-ад/

6. <http://yandex.ru/yandsearch?text=Адабиѐти+тоҷик&clid=&lr=10334>
7. http://bse39.medtour.info/podrobno/tadzhikskiy_yazyk~76818.htm
8. http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/detail.php3?doc_id=69850
- 6
9. <http://toptjk.com/reflj/tojiki/357-abdurahmoni-chomi.html>
10. bestdomen.com/mirzo-tursunzoda.html копия ещѐ
11. <http://bestdomen.com/mirzo-tursunzoda.html>
12. <http://shahri-khurshed.blogspot.ru/>
13. www.google.uz
14. www.ziynet.uz
15. www.edu.uz
16. www.wikipedia.uz
- 17.

Масъулон ба фан/модул:

С.Хўчакулов – доктори фанҳои филологӣ (DSc), дотсенти кафедраи филологияи тоҷик ва забонҳои Шарқи хориҷаи ДДС

Ш.Ярашов – доктори фалсафа (PhD), муаллими кафедраи филологияи тоҷик ва забонҳои Шарқи хориҷаи ДДС

Мукаарризон:

А.А.Шерназаров – доктори фалсафа (PhD), муаллими кафедраи филологияи тоҷик ва забонҳои Шарқи хориҷаи ДДС

Н.Қаюмов - доктори фалсафа оид ба фанҳои филология, муаллими калони Донишгоҳи педагогии Ёзбекистон ва Финландия

Дар асоси фармоиши маъмурияти Донишгоҳ аз санаи 16 августи соли 2024 қарори № 301- и гуруҳи кори барои таҳияву танзими барномаҳои таълими ва супоришоти қорҳои мустақил.

Раис:

проф. А.Носиров

Мудири кафедра:

С.Х.Хўчакулов

Декани факултет:

Н.Д.Элғазаров

Проректори аввали қорҳои таълими Донишгоҳи давлатии Самарқанд ба номи Ш.Рашидов

проф. А.Солнев

Шароф Рашидов номидаги Самарқанд давлат университети
тожик филологияси ва хорижий Шарқ тиллари кафедраси доценти
С.Хўжакулов ва ассистент Ш.Ярашовларнинг «Тожик тили ва
адабиётининг ўқитиш методикаси»
фанидан тайёрланган таълим дастурига

ТАҚРИЗ

Тақдим этилган таълим дастури бакалавриатура таълим йўналиши талабалари учун мўлжалланган бўлиб, Давлат таълим стандарти ва Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги меъёрий ҳужжатларнинг талаблари асосида тузилган.

Таълим дастурининг кириш қисмида муаллиф ўқитиладиган фanning мақсад ва вазифалари, шунингдек ўқитиш усуллари кўрсатган.

«Тожик тили ва адабиёти ўқитиш методикаси» курси бугунги кунда тожик тили ва адабиёти мутахассислиги бакалавриат босқичига амал қилмоқда. Ушбу фанни ўрганиш таълим стандарти олдимизга қўйган асосий мақсад ва вазифалардан биридир.

«Тожик тили ва адабиёти ўқитиш методикаси» курсида дарс ўқув-тарбия ишларини ташкил этишининг етакчи формаси ҳисоблагани учун, она тили машғулотларини тўғри ташкил этиш дарс учун ажратилган вақтдан унумли фойдаланиш, янги педагогик технология равишидан самарали фойдаланиш, дарсни дидактик, психологик ва лингвистик жиҳатдан ўрганишда тожик тили ўқитишнинг эффективлигини ошириш масалалари ўртага қўйилмоқда.

Таълим дастурида тожик тилини ўқитишнинг асосий мақсади, яъне ўқувчиларда нутқ маданиятини шакллантириш, ўқитувчиларнинг тожик тилидан билимлар системасини эгаллашлари, уларда турли нутқ кўникмаларини ҳосил қилиш, ижодий қобилиятларини тараққий эттириш, грамматик билим, кўникма ва ижодий фаолият нутқ маданияти элементлари кўзда тутилган.

Таълим дастурида «Тожик тили ва адабиётининг ўқитиш методикаси» фани тожик филологияси ва Хорижий Шарқ тиллари да асосий фанлардан бири бўлиши боис, уни ҳар томонлама қамраб олишини таъминлаш мақсадида мавзуларнинг бир қисми мустақил ишлашга ажратилган.

Муаллиф С.Хўжакулов ва ассистент Ш.Ярашовлар томонидан тузилган «Тожик тили ва адабиётининг ўқитиш методикаси» фани силлабусини амалиётга жорий этишни тавсия қиламан

Г.Адашуллоева, СамДУ тожик
Филологияси ва хорижий шарқ
тиллар кафедраси доценти,
филология фанлари бўйича
фалсафа доктори

Шароф Рашидов номидати Самарқанд давлат университети
тожик филологияси ва хорижий Шарқ тиллари кафедраси доценти
С.Хўжакулов ва ассистент Ш.Ярашовларнинг «Тожик тили ва
адабиётини ўқитиш методикаси»
фанидан тайёрланган таълим дастурига

ТАҚРИЗ

Тақдим этилган таълим дастури бакалавриатура таълим йўналиши талабалари учун мўлжалланган бўлиб, Давлат таълим стандарти ва Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги меъёрий ҳужжатларининг талаблари асосида тузилган.

Таълим дастурининг кириш қисмида муаллиф ўқитиладиган фanning мақсад ва вазифалари, шунингдек ўқитиш усулларини кўрсатган.

«Тожик тили ва адабиётини ўқитиш методикаси» курси бугунги кунда тожик тили ва адабиёти мутахассислиги бакалавриат босқичига амал қилмоқда. Ушбу фани ўрганиш таълим стандарти олдимизга қўйган асосий мақсад ва вазифалардан биридир.

«Тожик тили ва адабиётини ўқитиш методикаси» курсида дарс ўқув-тарбия ишларини ташкил этишининг етакчи формаси ҳисоблагани учун, она тили машғулотларини тўғри ташкил этиш дарс учун ажратилган вақтдан унумли фойдаланиш, янги педагогик технология равишидан самарали фойдаланиш, дарсни дидактик, психологик ва лингвистик жиҳатдан ўрганишда тожик тили ўқитишнинг эффективлигини ошириш масалалари ўртага қўйилмоқда.

Таълим дастурида тожик тили ва адабиётини ўқитишнинг асосий мақсади, яъне ўқувчиларда нутқ маданиятини шакллантириш, ўқитувчиларнинг тожик тилидан билимлар системасини эътилошлари, уларда турли нутқ кўникмаларини ҳосил қилиш, ижодий қобилиятларини тараққий эттириш, грамматик билим, кўникма ва ижодий фаоллият нутқ маданияти элементлари кўзда тутилган.

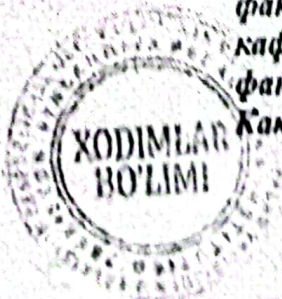
Таълим дастурида «Тожик тили ва адабиётини ўқитиш методикаси» фани тожик филологияси ва Хорижий Шарқ тиллари да асосий фанлардан бири бўлиши боис, уни ҳар томонлама қамраб олишини таъминлаш мақсадида мавзуларнинг бир қисми мустакил ишлашга ажратилган.

Муаллифлар С.Хўжакулов ва ассистент Ш.Ярашов томонидан тузилган «Тожик тили ва адабиётини ўқитиш методикаси» таълим дастурини амалиётга жорий этишни тавсия қиламан

Handwritten signature

Ўзбекистон-Финландия педагогика институтини
Бошланғич таълим ва гуманитар фанлар
факултети "Бошланғич таълим методикаси"
кафедраси катта ўқитувчиси филология
фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)
Қаюмов Нодир Найимович

Қ.У.А.НОМОВ
NING IMZOSINI
TASDIQLAYMAN
O'ZBEKISTON - FINLANDIYA
PEDAGOGIKA INSTITUTI
XODIMLAR BO'LIMI BOSHILIG'I

Handwritten signature